

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Granskning av årsredovisning 2008 Ljusdals kommun

Mars 2009

Micaela Hedin

Certifierad kommunal revisor

Lena Sörell

Godkänd revisor

*connectedthinking

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Våra noteringar från granskningen för respektive avsnitt framgår nedan.	4
1 Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Revisionsfråga och metod	4
2 Granskningsresultat.....	6
2.1 Förvaltningsberättelse.....	6
2.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten	6
2.2 Investeringsredovisning.....	9
2.3 Driftredovisning	9
2.4 Balanskrav	10
2.5 God ekonomisk hushållning	11
2.6 Resultaträkning.....	11
2.7 Balansräkning	13
2.8 Finansieringsanalys	15
2.9 Sammanställd redovisning.....	15
2.10 Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper	17
2.11 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	17

Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentlighet redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Årets resultat före skatt för koncernen uppgår till 11,7 Mkr. Årets resultat för kommunen uppgår till -3,4 Mkr. Enligt årsredovisningens balanskravsredovisning visar kommunen ett resultat om 1,4 Mkr. Resultatet i balanskravsredovisningen har belastats med en korrigerad semesterlöneskuld om 4,8 Mkr som kan hänföras till tidigare år. Vi bedömer att kostnaden för den korrigerade semesterlöneskulden inte uppfyller kraven för ett synnerligt skäl enligt kommunala redovisningslagen och skall därför inte korrigera resultatet.

Resultatutvecklingen har varit vikande de senaste två år på grund av verksamhetens nettokostnader ökat kraftigt. Nämndernas nettoavvikelse mot budget uppgår till -10 Mkr. De största avvikelserna mot budget visar omsorgsnämnden som redovisar ett underskott om 9,1 Mkr, barn- och utbildningsnämnden som visar ett underskott om 2,3 Mkr och kommunstyrelsen som visar ett underskott om 1,4 Mkr. Samhällsbyggandsnämnden visar en positiv avvikelse om 2,4 Mkr. Det ekonomiska resultatet för AB Ljusdal Energiföretag koncern är -1,4 Mkr, AB Ljusdalshem -3,9 Mkr, AB Ljusdals servicehus 3,2 Mkr och Närljus 3,6 Mkr. Stiftelsen Stenegård skall avvecklas och fastigheten har sålts till kommunen.

Vi bedömer att det är oroande att verksamhetens kostnader har ökat med 66 Mkr under de senaste två åren och att resultatet därmed har minskat med ca 40 Mkr. Konsekvenser av finanskris och lågkonjunktur påverkar skatteintäkterna mycket negativt de närmaste åren. Budgetåren 2009-2011 visar mycket svaga år resultatmässigt. Vi bedömer att en förutsättning för att klara balanskravet är att nämnderna i större utsträckning håller sina budgetramar och fortsätter att vidta åtgärder för att komma i ekonomisk balans. I den mycket ansträngda ekonomiska situationen som kommunen kommer att uppleva de närmaste två-tre åren är det av yttersta vikt att kommunstyrelsen utövar sin samordningsroll och uppsiktsplikt tillfredställande.

Kommunfullmäktige har antagit ett övergripande verksamhetsmässigt mål "Ljusdals kommun ska bli Hälsinglands attraktivaste kommun med en positiv befolkningsutveckling". Vi bedömer att med befolkningsutvecklingen som mått på attraktiviteten så uppfylls inte målet.

Vi bedömer att de finansiella målen som kommunfullmäktige fastställde för 2008 ”Att samtliga investeringar i skattefinansierade verksamheter självfinansieras ” och ”Ökad soliditet med en procentenhet (inklusive pensionsförbindelse)” inte är uppfyllda.

Den kommunala redovisningen och utformningen av årsredovisningshandlingen styrs i allt högre grad av rekommendationer från normgivande organ. I vår granskning har en översiktlig genomgång skett av tillämpade redovisningsprinciper och följsamheten mot aktuella rekommendationer. Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentligt lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

Våra noteringar från granskningen för respektive avsnitt framgår nedan.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den Kommunala Redovisningslagen (KRL) gäller fr o m 1998 och reglerar extern-redovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

1.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med normgivning, främst från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Med rättvisande räkenskaper avses fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- finansieringsanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2 Granskningsresultat

2.1 Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att kommunen skall upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen skall innehålla:

- en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1)
- särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro (KRL 4:1 a)
- samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2)
- en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)
- en redovisning av hur det negativa resultatet skall regleras (KRL 4:4)
- en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning (KRL 4:5)
- sådana upplysningar som avses i KRL 4:1 skall också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1).

2.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- obligatorisk information i enlighet med KRL och RKR:s rekommendationer
- sådana förhållanden, som inte skall redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- förväntad utveckling
- väsentliga personalförhållanden, bl a den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro
- annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning. Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen innehåller bl a ett avsnitt om god ekonomisk hushållning, balanskravredovisning, måluppföljning av de finansiella målen och en ekonomisk översikt med huvudsakliga orsaker till de mest betydelsefulla budgetavvikelserna. Enligt kapitel 4 § 3 KRL skall förvaltningsberättelsen innehålla en redovisning om hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Förvaltningsberättelsen innehåller även kommentarer om koncernens resultat, verksamhet under året, nyckeltal och viktiga framtidsfrågor. Kommunkoncernen redovisar ett positivt resultat om 11,7 Mkr före skatt. Nämndernas nettoavvikelse mot budget uppgår till -10 Mkr. Ansvarsförbindelser för de pensionskulder som upparbetats t o m 1997 uppgår till 480 Mkr. Det ekonomiska resultatet för AB Ljusdal Energiföretag koncern är - 1,4 Mkr, AB Ljusdalshem - 3,9 Mkr, AB Ljusdals servicehus 3,2 Mkr och Närljus 3,6 Mkr. Stiftelsen Stenegård skall avvecklas och fastigheten har sålts till kommunen.

Händelser av väsentlig betydelse. Låneskulden har minskat kraftigt från 230 Mkr till 139 Mkr på grund av att en tidigare utlåning till Ljusdal Energiföretag AB ska under 2009 återbetalas och användas för att minska kommunens skuldsättning. Investeringarna i anläggningstillgångar har fortsatt varit hög. Under året har det investerats för 71 Mkr netto. Bl a har ombyggnaden av Slottegymnasiet etapp 3 slutförts. En oroande utveckling är barn och ungas placeringar i HVB eller familjehem har ökat kraftigt vilket medfört stora kostnader inom omsorgen. Positivt är att omsorgsnämnden har tagit fram en utvecklingsplan för äldreomsorgen och att Stiftelsen Närljus har under året antagit en ny strategisk plan för att utveckla företagsklimatet.

Förväntad utveckling. Omvärldsfaktorer som stora ekonomiska konsekvenser av finansoro och förändringar på arbetsmarknaden påverkar kommunens verksamhet och ekonomi. Kommunens intäkter prognostiseras minska totalt om 40 Mkr för 2010 och i stort sett lika mycket för 2011. Åtgärder måste vidtas långsiktigt och en positiv befolkningsutveckling behöver vara i fokus.

I KRLs förarbeten anges att förvaltningsberättelsen är kommunstyrelsens översikt och analys av utvecklingen av kommunens verksamhet. Den bör därför vara framåtsyftande och ange förutsättningar för strategier för framtiden.

Väsentliga personalförhållanden. Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, dvs frånvaron specificeras på total sjukfrånvarotid, män och kvinnor samt är åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. Åldersfördelningen inom kommunen visar att kommunen har många pensionsavgångar inom de närmaste åren, ca 500 medarbetare av kommunens totalt ca

1 925 anställda kommer att gå i pension fram till 2016. Positivt är att sjukfrånvaron minskat från 8,0 % till 7,1 %.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Sedan 1999 (förutom 2006) har nämnderna sammanlagt varje år redovisat en negativ budgetavvikelse. Dessutom har finansnettot varit negativt sedan 1998. I årsredovisningen konstateras att kostnadsnivån måste sänkas. Kommunen har fortsatt sitt arbete med visions – och målstyrning under året. För 2009 kommer större fokus att ligga på att utveckla medborgardialogen och åtgärder för att förbättra företagsklimatet i kommunen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att det är oroande att verksamhetens kostnader har ökat med 66 Mkr under de senaste två åren och att resultatet därmed har minskat med ca 40 Mkr. Konsekvenser av finanskris och lågkonjunktur påverkar skatteintäkterna mycket negativt de närmaste åren. Budgetåren 2009-2011 visar mycket svaga år resultatmässigt. Vi bedömer att en förutsättning för att klara balanskravet är att nämnderna i större utsträckning håller sina budgetramar och fortsätter att vidta åtgärder för att komma i ekonomisk balans. I den mycket ansträngda ekonomiska situationen som kommunen kommer att uppleva de närmaste två-tre åren är det av yttersta vikt att kommunstyrelsen utövar sin samordningsroll och uppsiktsplikt tillfredställande.

Vi bedömer vidare att kommunen behöver göra positiva resultat för att säkra framtida investeringar och pensionsutbetalningar.

2.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och finansieringsanalysen
- jämförelse med tidigare år görs
- avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Årets investeringar uppgår till 71 Mkr att jämföra med budgeterade investeringar om 65 Mkr. Större investeringar utgörs av investeringar i ombyggnationer Slottegymnasiet etapp 3 om 13,4 Mkr, investering i skogsmaskiner Naturbruk 11,1 Mkr, ombyggnation Gärdeåsskolan om 8,2 Mkr och Färila simhall 1,1 Mkr samt S Järnvägsgatan 1,5 Mkr.

2.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från den systematiska bokföringen
- samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- jämförelse med tidigare år görs
- driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Bedömning och iakttagelser

Driftredovisningen i årsredovisningen redovisar utfallet per verksamhetsområde. Jämförelse sker med budget och utfall under föregående år. Vi bedömer att driftredovisningen redovisar utfallet i förhållande till fastställd driftbudget och i enlighet med den systematiska bokföringen.

De totala nettokostnaderna uppgår till 929 401 kkr att jämföra med budgeterade 919 404 kkr och föregående års nettokostnader 863 605 kkr.

Omsorgsnämnden redovisar en budgetavvikelse som uppgår till -9 145 kkr samt barn- och utbildningsnämnden redovisar en budgetavvikelse som uppgår till -2 289 kkr och kommunstyrelsen -1 428 kkr. Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott om 2 442 kkr.

2.4 Balanskrav

Vi har granskat:

- kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts
- om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i kommunallagen (KL 8:5) föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas
- om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall fullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte skall ske.

Bedömning och iakttagelser

Årets resultat för kommunen uppgår till -3,4 Mkr. Enligt årsredovisningens balanskravsredovisning visar kommunen ett resultat om 1,4 Mkr. Resultatet i balanskravsredovisningen har belastats med en korrigerad semesterlöneskuld om 4,8 Mkr som kan hänföras till tidigare år. Vi bedömer att kostnaden för den korrigerade semesterlöneskulden inte uppfyller kraven för ett synnerligt skäl enligt kommunala redovisningslagen och skall därför inte korrigera resultatet.

2.5 God ekonomisk hushållning

I kommunallagens åttonde kapitel 4 § anges att ”För verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.”

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Kommunfullmäktige har antagit ett övergripande verksamhetsmässigt mål ”Ljusdals kommun ska bli Hälsinglands attraktivaste kommun med en positiv befolkningsutveckling”. Vi bedömer att med befolkningsutvecklingen som mått på attraktiviteten så uppfylls inte målet.

Kommunfullmäktige har antagit verksamhetsmål inom fem fokusområden i budget 2008. Vi bedömer att lämnad redovisning ger fullmäktige möjlighet att bedöma måluppfyllelsen.

Vi bedömer att de finansiella målen som kommunfullmäktige fastställde för 2008 ”Att samtliga investeringar i skattefinansierade verksamheter självfinansieras ” och ”Ökad soliditet med en procentenhet (inklusive pensionsförbindelse)” inte är uppfyllda.

2.6 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader

- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat.

Bedömning och iakttagelser

Vid granskningen har vi konstaterat att resultaträkningen är uppställd enligt KRL, att noter finns i tillräcklig omfattning och vi bedömer att resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat. Vi bedömer sammanfattningsvis att resultaträkningen i allt väsentligt redovisar samtliga intäkter och kostnader så att den ger en rättvisande bild av årets resultat.

Resultatet för 2008 består av följande delposter (belopp Mkr):

Verksamheternas nettokostnader (inkl. avskrivningar)	- 923,0
Skatteintäkter och generella statsbidrag	+ 924,4
Finansiellt netto	- 4,8
Årets resultat före extraordinära poster	- 3,4
Extraordinära poster	0
Årets resultat	- 3,4

En analys av händelser och ”opåverkbara” poster som haft väsentlig påverkan på resultatet redovisas nedan:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 45,0 Mkr att jämföras med verksamhetens nettokostnader som ökat med 55,5 Mkr jämfört med föregående år.
- Antalet anställda har minskat med 89 personer totalt jämfört med föregående år varav antal tillsvidareanställda har minskat med 47 personer. Personalkostnader har ökat med hela 16,9 Mkr (2,4 %).

2.7 Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Vi har granskat att:

- balansräkningen är uppställd enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi kan konstatera att balansräkningen är uppställd enligt KRL. Vår sammanfattande bedömning efter slutförd granskning är att redovisade tillgångar och skulder existerar, avser kommunen och i allt väsentligt är riktigt redovisade.

Vi har bl a noterat följande vid granskningen av balansräkningen:

- Kommunens balansomslutning uppgår till 928 809 kkr jämfört med 915 548 kkr föregående år.
- Materiella anläggningstillgångar är avstämde mot anläggningsregister. Stickprov mot underlag har tagits på poster > 1 000 kkr av årets investeringar som uppgår till 66 254 kkr (föregående år 54 993 kkr).
- Ljusdals Energiföretag ämnar amortera på sin skuld till Ljusdals kommun med 85 734 kkr och istället ta upp ett externt lån på marknaden. Det innebär att fordran avseende Ljusdals Energiföretag AB har redovisats som kortfristig fordran. Under året har kommunen bl. a. enligt beslut avsatt ca 5 000 kkr på penningmarknadskonton för pensionsfond dvs. för att täcka ansvarsförbindelser för pensioner. Finansiella anläggningstillgångar har däremot sjunkit till 79 365 kkr jämfört med föregående års som uppgick till 161 266 kkr.

- Kommunens kundfordringar uppgick vid årsskiftet till 18 915 kkr. Kommunen tillämpar principen att kundfordringar äldre än ett år reserveras som osäkra. Reserveringen uppgår till 466 kkr. Vid granskningen av kundfordringar har gjorts åldersanalyser vilka indikerar att inget ytterligare reserveringsbehov bedöms föreligga.
- Kortfristiga fordringar består bl. a. av kortfristigt fordran koncernföretag (Ljusdals Energiföretag AB) 85 734 kkr, momsfordringar (Ludvikamoms) 5 964 kkr, fordran kommunalskatteintäkter 4 976 kkr.
- Kassa och bank har ökat med 10 099 kkr mellan år 2007 och år 2008 till 20 771 kkr.
- Det egna kapitalet har minskat med årets resultat om 3 375 kkr från 465 634 kkr till 462 259 kkr.
- Avsättningar för pensioner och särskild löneskatt för dessa pensioner är ca 2 959 kkr högre än föregående år och uppgår till 28 605 kkr samt har stämts av mot beräkningar enligt SPP. Avsättningar för återställande av sopstationen Lappmyra uppgår till 6 950 kkr. Avsättningar för rivningskostnader i Ljusdalshem AB har sjunkit till 1 523 kkr och för framtida åtgärder för Kvarndammen kvarstår med 791 kkr.
- Långfristiga skulder har minskat från 230 363 kkr till 138 508 kkr. Ljusdals kommun planerar att betala av 85 734 kkr under kommande år för de lån som togs för Ljusdals Energi koncernen. Detta för att Ljusdal Energikoncernen planerar att amortera av sina skulder till Ljusdals kommun och låna upp externt under 2009.
- Kortfristiga skulder består bl. a. av semesterlöneskuld 41 532 kkr, upplupna löneskulder 10 295 kkr, ferielöneskulder lärare 8 896 kkr, skuld uppehållslöner 1 969 kkr, upplupna sociala avgifter 12 769 kkr, personalens källskatt 11 046 kkr, avsättning individuell del pensioner 21 864 kkr, särskild löneskatt individuell del pensioner 5 304 kkr, kommande års amorteringar 91 400 kkr vilket inkluderar avbetalning av lån som gjorts i samband med utlåning till Ljusdals Energikoncernen, skuld verksamhetsmoms 3 384 kkr, dubbelbetalning till Telge Kraft 15 000 kkr och förutbetalda stimulansbidrag 2 628 kkr.
- Kommunens borgensförbindelser uppgår till 494 955 kkr. (471 104 kkr). Av beloppet utgör borgen för Ljusdalshem AB 221 277 kkr, Ljusdals Servicehus AB 179 595 kkr och för Ljusdals Energi AB 70 712 kkr. Kommunen redovisar 480 506 kkr i ansvarsförbindelser avseende pensioner intjänade före 1998. Detta är en ökning med 6 071 kkr och med föregående års ökning om 49 137 kkr har ansvarsförbindelser för pensioner ökat med 98 060 kkr på tre år.

2.8 Finansieringsanalys

I finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas (KRL 7:1).

Vi har granskat att:

- finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL, dvs vi bedömer att finansieringsanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Vi bedömer även att det finns en överensstämmelse med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

2.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. (Rådets rekommendation)

Den sammanställda redovisningen skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens och de juridiska personernas resultat- och balansräkning. (KRL 8:2)

Det är god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys. (Rådets rekommendation)

Vi har granskat att:

- den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL och även innehåller en finansieringsanalys

- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer till resultat- och balansräkningsposter. Det innebär att delposterna i noterna ska vara rensade från interna poster (upplysning om interna poster ska därför inte anges).
- den sammanställda redovisningen omfattar samtliga kommunens företag
- konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod tillämpas vid konsolideringen
- beloppen överensstämmer mellan den sammanställda redovisningen och de ingående företagens redovisningar
- interna poster har eliminerats i allt väsentligt även i notapparaten.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att upprättad sammanställd redovisning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av den totala kommunala verksamheten.

Vid eliminering av koncerninterna resultat- och balansposter har bolagens redovisning utgjort grunden. Vi bedömer att elimineringarna i allt väsentligt är riktiga.

Det koncernmässiga resultatet kan härledas enligt följande (belopp Mkr):

Ljusdals kommun	- 3,4
AB Ljusdalshem	4,3
Koncernen Ljusdals Energi	- 0,7
AB Ljusdals Servicehus	4,4
Stiftelsen Stenegård	-0,6
Stiftelsen NärLjus	3,6
Stiftelsen Ljusdals Konstfrusna Isbana	0,0
Koncernmässiga justeringar	4,1
Resultat före skatter sammanställd redovisning	11,7

2.10 Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper

... Om avvikelser görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ på det kommunala området, skall upplysning om detta och om skälen för avvikelsen lämnas i en not. (KRL 1:3)

... Resultaträkningen, balansräkningen och finansieringsanalysen får kompletteras med upplysningar i noter. I så fall skall hänvisning göras vid de poster i resultaträkningen, balansräkningen till vilka upplysningarna hänförs. (KRL 3:2)

... Extraordinära intäkter och kostnader skall specificeras till storlek och art i en not. (KRL 5:5)

... Om principerna för värdering, klassificering eller indelningen i poster eller delposter ändrats, skall posterna för det närmast föregående räkenskapsåret räknas om ... Om det finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed, behöver omräkning eller ändring inte göras. Skälen för detta ska anges i not. (KRL 5:6)

... I samband med uppskrivningen av finansiella anläggningstillgångar skall det i en not lämnas upplysning om storleken på det uppskrivna beloppet. (KRL 6:6)

Principerna för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder skall anges.

För posterna i årsredovisningen som avser tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta skall det anges enligt vilka principer beloppen har räknats om till svenska kronor. Uppgifterna enligt första och andra styckena får lämnas i not. (KRL 6:12)

Utöver KRL:s krav ställer RKR:s rekommendationer krav på tilläggsupplysningar. Flera rekommendationer hänvisar till Redovisningsrådet för publika företags rekommendationer, vilka oftast har omfattande krav på tilläggsupplysningar.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

2.11 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Vi har övergripande granskat att:

- redovisningarna är utformade i enlighet med kommunens anvisningar
- redovisningarna ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar redovisar utfallet av årets verksamhet.